

P.Z. br. 353

HRVATSKI SABOR

KLASA: 550-01/18-01/03

URBROJ: 65-18-02

Zagreb, 6. lipnja 2018.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 178. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o socijalnoj skrbi*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Klub zastupnika GLAS-a i HSU-a, aktom od 30. svibnja 2018. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njegovo ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Klub je odredio Anku Mrak-Taritaš, Gorana Beusa Richembergha i prof. dr. sc. Vesnu Pusić, zastupnike u Hrvatskom saboru.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

P.Z. br. 353

HRVATSKI SABOR
Klub zastupnika GLAS-a i HSU-a

Zagreb, 30. svibnja 2018.

115**NP*550-01/18-01/03*6533-B-18-01**H6

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno:	30-05-2018		
Klasifikacijska oznaka:	550-01/18-01/03		Org. jed.
Uredbeni broj:	6533-8-18-01		Prit. Vrij.
			71 -

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o izmjenama Zakon o socijalnoj skrbi

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske i članka 172. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Klub zastupnika Građansko – liberalnog saveza i Hrvatske stranke umirovljenika podnosi Prijedlog zakona o izmjenama Zakon o socijalnoj skrbi.

Sukladno članku 174. stavku 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, u postupku donošenja Zakona na sjednici Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, sudjelovat će Anka Mrak – Taritaš, Goran Beus – Richembergh i Vesna Pusić.

Predsjednica Kluba zastupnika GLAS-a i HSU-a
Anka Mrak – Taritaš

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA
ZAKONA O SOCIJALNOJ SKRBI**

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O SOCIJALNOJ SKRBI

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za izmjenu Zakona o socijalnoj skrbi sadržana je u članku 58. Ustava Republike Hrvatske koji glasi: " Slabim, nemoćnima i drugim, zbog nezaposlenosti ili nesposobnosti za rad, nezbrinutim osobama država osigurava pravo na pomoć za podmirenje osnovnih životnih potreba. Posebnu skrb država posvećuje zaštiti osoba s invaliditetom i njihovu uključivanju u društveni život."

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI OVIM PRIJEDLOGOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE IZ NJEGA PROISTEĆI

A. Ocjena stanja

Izmjenom Zakona o socijalnoj skrbi (NN 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17) tijekom 2017. godine napravljen je korak naprijed prema poboljšanju kvalitete života osoba s invaliditetom. Ovaj pozitivan pomak nije dovoljan jer je sad postao uzrokom daljnje diskriminacije osoba s invaliditetom. Naime u ovom trenutku osoba s invaliditetom, ako radi, uz plaću dobiva i osobnu invalidninu. No nakon odlaska u mirovinu, kada dolazi do smanjenja prihoda ako je mirovina veća od cenzusa, dolazi do smanjenja osobne invalidnine ili njenog potpunog ukidanja. Obzirom na zdravstveno i drugo stanje osobe s invaliditetom koji sa starenjem imaju sve veće potrebe za rehabilitacijama i njegom na ovaj način dolazi do znatnog smanjenja prihoda što smatramo nepravednim.

Zaključne primjedbe Odbora za prava osoba s invaliditetom o Inicijalnom izvješću Hrvatske o provedbi Konvencija o pravima osoba s invaliditetom 25. ožujak – 17. travanj 2015. za područje Primjereni životni standard i socijalna zaštita (čl. 28.) navodi „ Odbor je zabrinut da mnoge osobe s invaliditetom žive u siromaštvu, posebno osobe u ruralnim područjima i romskog podrijetla. Odbor je nadalje zabrinut zbog restriktivne procjene cenzusa čime je naknada osoba s invaliditetom srozana na naknadu iz sustava socijalne zaštite. Odbor preporuča osnaživanje programa za borbu protiv siromaštva. Nadalje preporuča da se naknade čiji je cilj umanjiti povećane troškove koji proizlaze iz invaliditeta temelje na procjeni potreba pojedinca te da ne podliježu procjeni cenzusa.

U Izvješće Pravobraniteljice za osobe s invaliditetom za 2017. godinu navodi se: „Već niz godina ukazujemo na to da osobna invalidnina treba biti naknada kojoj je svrha izjednačavanje položaja osoba s najtežim invaliditetom u odnosu na osobe bez invaliditeta“. Osobna invalidnina odredbom čl. 54. Zakona i jest tako definirana, kao naknada koju ostvaruje osoba s teškim invaliditetom ili drugim teškim trajnim promjenama u zdravstvenom stanju, u svrhu zadovoljavanja njezinih potreba za uključivanje u svakodnevni život zajednice. Osobna invalidnina nije naknada koja služi za podmirenje osnovnih životnih potreba, što proizlazi i iz samog Zakona o socijalnoj skrbi koji propisuje da se osobna invalidnina može ostvarivati istodobno uz zajamčenu minimalnu naknadu kojoj je svrha zadovoljavanje

osnovnih životnih potreba osobe koja nema dovoljno sredstava za njihovo podmirenje. Prijedlog pravobraniteljice nije usvojen – Zakon o socijalnoj skrbi predviđa prihodovni, ali i imovinski cenzus za ostvarivanje prava na osobnu invalidninu. Zbog diskriminatornosti takvog uređenja, pravobraniteljica je uputila i zahtjev za ocjenu ustavnosti ove odredbe Ustavnom sudu RH još 2014. godine, ali do danas Ustavni sud nije odlučio o tome prijedlogu.

Povrh toga, odredbama Zakona o socijalnoj skrbi (NN 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17) omogućuje se status roditelja -njegovatelja djeci, odnosno odraslim osobama s invaliditetom, samo ukoliko dijete, odnosno odrasla osoba, boravi manje od 4 sata dnevno u predškolskoj, obrazovnoj, zdravstvenoj ili ustanovi koje pružaju socijalne usluge, iznimno četiri i više sati dnevno ako mu roditelj ili njegovatelj tijekom boravka pruža usluge pomoći i njege.

Konvencija o pravima osoba s invaliditetom nalaže da se poduzmu sve mjere kako bi se djeci s teškoćama u razvoju zajamčilo puno uživanje ljudskih prava i temeljnih sloboda ravnopravno s drugom djecom. U svim aktivnostima koje se odnose na djecu s teškoćama u razvoju prvenstveni značaj treba biti pridani najboljim interesima djeteta. S druge strane, svrha mjere roditelja-njegovatelja je omogućavanje prevencije institucionalne svakodnevne skrbi za djecu, te ne bi smjela uskraćivati djeci pravo na rehabilitaciju, obrazovanje i socijalizaciju te ne smije biti u sukobu s pravom djece s invaliditetom na kvalitetnu odgojnu, obrazovnu, zdravstvenu i socijalnu inkluziju. Niti jedan boravak manji od 4 sata dnevno ne pokriva puno vrijeme koje je potrebno za obrazovanje i rehabilitaciju djece s invaliditetom, kao ni sudjelovanje u redovnom obrazovnom sustavu – od predškolskog preko osnovnog do srednjoškolskog obrazovanja, kao ni u specijaliziranim centrima za odgoj i obrazovanje.

Ujedno, ovako postavljena odredba onemogućava roditelju da se uključi na tržište rada, makar i u skraćenom radnom vremenu.

B. Osnovna pitanja koja bi trebalo urediti predloženim izmjenama

Budući da Ustav RH nalaže posebnu skrb za osobe s invaliditetom, tu posebnu skrb trebaju dobiti sve osobe s invaliditetom, a ne samo one siromašne.

Predložena dopuna ukida dohodovni cenzus pri ostvarivanju prava na osobnu invalidninu te ukida diskriminaciju osoba s invaliditetom ovisno o vrsti prihoda koji ostvaruju. Prijedlog usklađuje propise Republike Hrvatske s odredbama Konvencije o pravima osoba s invaliditetom, koja nalaže da država osigura odgovarajuće usluge i naknade kako bi njima podmirili izdatke vezane uz invaliditet.

S druge strane, ovim prijedlogom se jasno razgraničuje svrha roditelja-njegovatelja kao prevencija institucionalne svakodnevne skrbi za djecu s teškoćama u razvoju, odnosno osoba s invaliditetom i prave djece, odnosno osoba s invaliditetom i teškoćama u razvoju na obrazovanje, rehabilitaciju i socijalizaciju. Ujedno, prijedlog omogućava roditelju da se uključi na tržište rada, makar i u skraćenom radnom vremenu.

C. Posljedice koje će donošenjem izmjena proisteći

Predloženom izmjenom, u prihode koji se ne uračunavaju prilikom utvrđivanja uvjeta za priznavanje prava na osobnu invalidninu uvrštava se plaća, ali istovremeno ostaje na snazi dio

odredbe kojim se u te prihode ne uračunava iznos mirovine do iznosa najniže mirovine ostvarene za 40 godina mirovinskog staža.

Isto tako, po pitanju djece s teškoćama u razvoju, odnosno osoba s invaliditetom i statusa roditelja njegovatelja, trenutno zakonsko rješenje nije dovoljno za pokrivanje potreba rehabilitacije/radne okupacije i organiziranog slobodnog vremena te veće socijalizacije djece s invaliditetom. Istovremeno, ovaj prijedlog omogućava roditelju da se uključi na tržište rada, makar i u skraćenom radnom vremenu.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVEDBU ZAKONA

Obzirom da Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku nema evidenciju osoba koje su zbog dohodovnog cenzusa izgubile invalidninu procjenjujemo da je za provedbu dopuna i izmjena ovog Zakona potrebno 30 milijuna kuna, koji resorno ministarstvo može osigurati iz preraspodjela te iz godišnjih viškova. Za izmjene članka 65. nije potrebno osigurati dodatna sredstva iz Državnog proračuna Republike Hrvatske.

IV. PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O SOCIJALNOJ SKRBI

Članak 1.

U Zakonu o socijalnoj skrbi (NN 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17) mijenja se članak 55, na način da se brišu stavci 2. i 3.

Članak 2.

U Zakonu o socijalnoj skrbi (NN 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17) mijenja se članak 65. stavak 1. na način da se briše riječ „poludnevnog“.

U stavku 3. riječi „četiri sata“ mijenja se riječima „sedam sati“.

U stavku 4. riječ „četiri“ mijenja se riječju „sedam“.

OBRAZLOŽENJE:

Uz članak 1.

Potpuno se ukida dohodovni cenzus pa više ne treba navoditi iznimke.

Uz članak 2.

Trenutno važeća satnica od maksimalno 16 sati tjedno, odnosno manje od četiri sata dnevno u predškolskoj, obrazovnoj ili zdravstvenoj ustanovi, domu socijalne skrbi ili kod drugog pružatelja usluga boravka nije dovoljna za pokrivanje svih potreba rehabilitacije/radne okupacije i organiziranog slobodnog vremena te veće socijalizacije djece s invaliditetom. Istovremeno, ovo zakonsko određenje onemogućava roditelju da se uključi na tržište rada,

makar i u skraćenom radnom vremenu te ovim promjenama želimo veće uključivanje roditelja na tržište rada.

V. TEKST VAŽEĆIH ODREDBI ZAKONA KOJE SE IZMJENJUJU

Članak 55.

(1) Osobna invalidnina za osobu koja nema vlastiti prihod iznosi mjesečno 300% osnovice iz članka 27. stavka 2. ovoga Zakona.

(2) Ako osoba iz članka 54. stavka 1. ovoga Zakona ostvaruje prihod po bilo kojoj osnovi, osobna invalidnina utvrđuje se kao razlika između iznosa iz stavka 1. ovoga članka i prosječnog prihoda ostvarenog u prethodna tri mjeseca prije mjeseca u kojem je podnesen zahtjev, odnosno u kojem je pokrenut postupak po službenoj dužnosti.

(3) U prihod iz stavka 2. ovoga članka ne uračunava se zajamčena minimalna naknada, naknada za troškove stanovanja koja je ostvarena na temelju ovoga Zakona, mirovina do iznosa najniže, odnosno minimalne mirovine ostvarene za 40 godina mirovinskog staža, ortopedski dodatak, sredstva za uzdržavanje koje dijete ostvaruje na temelju propisa o obiteljskim odnosima, stipendija za školovanje učenika ili studenta dok traje redovito školovanje ili studiranje i doplatak za djecu.

Članak 65.

(1) Status roditelja njegovatelja ili njegovatelja ne može se priznati roditelju ili drugoj osobi iz članaka 63. i 64. ovoga Zakona ako je djetetu s teškoćama u razvoju ili osobi s invaliditetom osigurana usluga smještaja, organiziranog stanovanja, poludnevnog ili cjelodnevnog boravka u skladu s ovim Zakonom.

(2) Za vrijeme dok jedan roditelj koristi roditeljski, roditeljski ili posvojiteljski dopust za dijete, drugom roditelju ne može se priznati status roditelja njegovatelja za isto dijete.

(3) Roditelju ili drugoj osobi iz članaka 63. i 64. ovoga Zakona priznaje se pravo na status roditelja njegovatelja kada dijete s teškoćama u razvoju, odnosno osoba s invaliditetom boravi manje od četiri sata dnevno u predškolskoj, obrazovnoj ili zdravstvenoj ustanovi, domu socijalne skrbi ili kod drugog pružatelja usluga boravka.

(4) Iznimno od stavka 3. ovoga članka, roditelju ili drugoj osobi iz stavka 1. ovoga članka priznaje se pravo na status roditelja njegovatelja ili njegovatelja kada dijete s teškoćama u razvoju, odnosno osoba s invaliditetom u predškolskoj, obrazovnoj ili zdravstvenoj ustanovi, domu socijalne skrbi, centru za pružanje usluga u zajednici ili kod drugog pružatelja usluge boravka boravi četiri i više sati dnevno ako mu roditelj ili njegovatelj tijekom boravka pruža usluge pomoći i njege.